

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำแบบกระจายความ
เป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1

A STUDY OF THE CURRENT STATE, DESIRED STATE AND NEEDS ASSESSMENT OF
DISTRIBUTED LEADERSHIP DEVELOPMENT OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER SUPHANBURI
PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 1

.นางสาวปจารีรัตน์ อิงคะวะระ *

Pajarirat Ingkawara

อาจารย์ ดร.เพ็ญวรา ชูประวัตินี้ **

Penvara Xupravati, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำแบบกระจายความ เป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครูผู้สอน ในโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 78 โรงเรียน ๆ ละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 234 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำแบบกระจายความ เป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมของภาวะผู้นำแบบกระจายความ เป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำแบบกระจายอำนาจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ที่อยู่ในลำดับสูงสุดที่สุด คือ ด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายร่วม ($PNI_{modified} = 0.213$) รองลงมาคือ ด้านกระบวนการตัดสินใจ ($PNI_{modified} = 0.207$) ด้านการประสานงานและความร่วมมือ ($PNI_{modified} = 0.206$) และด้านความรับผิดชอบและความตระหนักต่อหน้าที่ ($PNI_{modified} = 0.178$) ตามลำดับ

*นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

*Graduate Student of Education Administration Division, Department of Educational Policy Management, and Leadership, Faculty of Education, Chulalongkorn University

E-mail Address: pajarirat_gp@hotmail.com , pajarirat.07@gmail.com

**อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**Lecturer of Education Administration Division, Department of Educational Policy Management, and Leadership, Faculty of Education, Chulalongkorn University

E-mail Address: penvara.x@chula.ac.th

ISSN 1905-4491

Abstract

The purpose of this research was to study the current state, desired state and assess the needs of Distributed Leadership Development of school administrators under Suphanburi primary education service area office 1. The samples comprised of 78 schools including one director, two teachers with a total of 234 people. The instruments used for data collection were the questionnaire actual state and desirable state of Distributed Leadership. The statistics used were frequency, percentage, average, standard deviation, and Priority Needs Index ($PNI_{modified}$). The research results found that: 1) The actual state of Distributed leadership of school administrators were at a high level and the desired state of Distributed leadership of school administrators were at the highest level; 2) The highest priority needs index ($PNI_{modified}$) for Distributed Leadership was a shared vision mission and goals ($PNI_{modified} = 0.213$), the second was decision making ($PNI_{modified} = 0.207$), and the third was collaboration and cooperation ($PNI_{modified} = 0.206$), and lastly, responsibility and accountability ($PNI_{modified} = 0.178$).

คำสำคัญ: การประเมินความต้องการจำเป็น / ภาวะผู้นำแบบกระจายความเป็นผู้นำ

KEYWORDS: NEED ASSESSMENT / DISTRIBUTED LEADERSHIP

บทนำ

ผู้บริหารโรงเรียน คือผู้นำของโรงเรียนในการนำพาขับเคลื่อนโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ ผู้บริหารเป็นผู้มีภาวะผู้นำ มีความสามารถในการจัดการบริหารงานและวิชาการตามมาตรฐานสมรรถนะของผู้บริหาร และมาตรฐานตามตำแหน่ง มีภาวะผู้นำรูปแบบใหม่ในการบริหารโรงเรียน โดยการบริหารจัดการที่ดีมีความสำคัญกับโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ และภาวะผู้นำที่ดีของผู้บริหาร มีความสำคัญการจัดการเรียนการสอน การเรียนรู้ของนักเรียน ภาวะผู้นำเป็นตัวขับเคลื่อนเมื่อมีการกระจายภาวะผู้นำอยู่ทั่วโรงเรียน (Leithwood & Jantzi, 2006)

บทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ดีในยุคนี้ ควรเป็นภาวะผู้นำที่กระจายความเป็นผู้นำไปทั่วทั้งโรงเรียนได้ จากการเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ควบคุม (Controller) ตัดสินใจโดยผู้นำเพียงคนเดียว (single leader) ปรับเปลี่ยนมาเป็น ภาวะผู้นำแบบการกระจายความเป็นผู้นำ(Distributed Leadership) ให้สมาชิกในกลุ่มได้แสดงภาวะผู้นำของตนเองออกมา เพื่อการผลัดกันเป็นผู้นำ ไม่มีสมาชิกคนใดคนหนึ่งในกลุ่มเพียงคนเดียวที่จะเป็นผู้นำเพียงคนเดียว มีความเชี่ยวชาญเพียงคนเดียวเพราะจะไม่สามารถทำให้องค์การหรือโรงเรียนบรรลุเป้าหมายได้ ภาวะผู้นำที่เหมาะสมในการบริหารโรงเรียนในยุคปัจจุบัน ยุคศตวรรษที่ 21 คือ ภาวะผู้นำแบบกระจายความเป็นผู้นำ (Distributed leadership) โดยผู้บริหารโรงเรียนเปิดโอกาสให้ ครู บุคลากรในโรงเรียนในทุกๆฝ่าย มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน กระจายภาวะผู้นำให้ทุกคนได้มีความรับผิดชอบร่วมกัน มีความเป็นผู้นำ โดยแต่ละคนจะมีความสามารถที่แตกต่างกัน มีความเป็นผู้นำที่แตกต่างกัน ได้มาร่วมมือกันในการทำงาน (DeMatthews, 2014; Spillane, 2006) ในการแสดงความเป็นผู้นำของแต่ละคน เพื่อให้มีส่วนร่วม ในการบริหารโรงเรียน เปรียบเสมือนการสร้างทีมงาน ผู้บริหารโรงเรียนจะเป็นหัวหน้าทีมที่คอยช่วยให้อำนาจนำสร้างความเป็นผู้นำให้กับสมาชิกในทีม ให้โอกาสผู้ร่วมงานในระดับต่างๆในโรงเรียนได้เป็นผู้นำ ได้รับผิดชอบในการตัดสินใจตามขอบเขตงานต่าง ๆ มากขึ้น สมาชิกผู้ร่วมงานในทีมร่วมแรงร่วมใจกัน เพื่อให้ทีมประสบความสำเร็จในทุก ๆ ด้าน

ในปัจจุบันการบริหารจัดการศึกษาของประเทศไทยมีนโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในหลายรูปแบบ เพื่อพัฒนาประเทศไทยให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง แต่ยังคงไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ดังผลสะท้อนจากผลคะแนนทดสอบมาตรฐาน O-net และผลการทดสอบนักเรียนนานาชาติ PISA (Program for International Student Assessment) โดยประเทศไทยมีผลคะแนนที่ต่ำเมื่อเทียบกับประเทศอื่นในภูมิภาคเอเชีย และจำนวนนักเรียนที่ไม่สามารถวิเคราะห์เนื้อหาจากเรื่องที้อ่านได้มีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2555 ร้อยละ 33 จำนวนนักเรียนที่ไม่เข้าใจ ไม่สามารถวิเคราะห์เนื้อหาจากเรื่องที้อ่านได้ เพิ่มขึ้นร้อยละ 50 ในปี พ.ศ.2558 จากผลการประเมินคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2555-2558 พบว่า สถานศึกษาทุกระดับนั้นยังไม่สามารถได้รับการรับรองคุณภาพจาก สมศ. ตามเป้าหมายได้สะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่ไม่มีประสิทธิภาพด้านความสามารถ การเรียนรู้ของผู้เรียนเมื่อเทียบกับนานาประเทศแล้วยังมีผลอยู่ในระดับต่ำ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ได้ดำเนินการตามนโยบายการศึกษา การเรียนรู้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สู่ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง และให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างศักยภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนตามการเปลี่ยนแปลงในสังคมโลกปัจจุบันที่รวดเร็ว ทั้งด้านเศรษฐกิจการเมือง สังคมและเทคโนโลยี โดยการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ส่งผลต่อการจัดการศึกษาดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผลกระทบทั้งหลายล้วนเป็นสิ่งที่ท้าทายให้ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเตรียมความพร้อมของตนเองให้รับมือกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ได้เสริมสร้างทักษะความเป็นผู้นำ (Leadership skill) วิสัยทัศน์ ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน ตามกลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ปฏิบัติงานได้มาตรฐานและมีคุณธรรม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1, 2559)

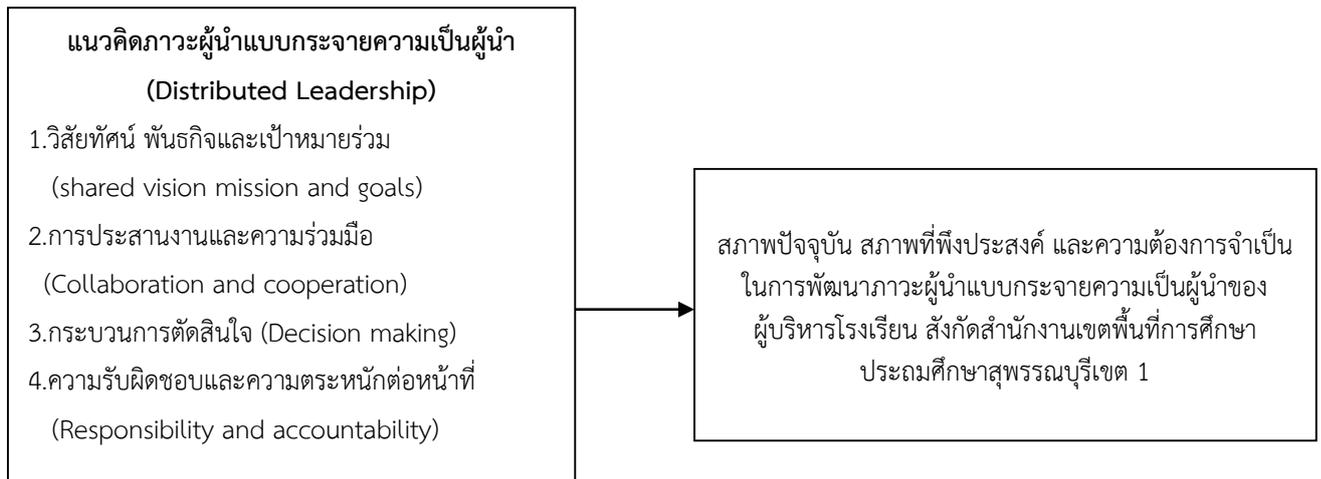
จากความสำคัญข้างต้น ผู้วิจัยเห็นถึงการพัฒนาภาวะผู้นำแบบกระจายความเป็นผู้นำ ที่ผู้บริหารแสดงออกถึงการกระจายความเป็นผู้นำให้กับบุคลากรครูในโรงเรียน บุคลากรครูในโรงเรียนทุกคนร่วมกันบริหารโรงเรียนเพื่อให้มีวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายร่วมกัน มีการประสานงานและความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียน มีกระบวนการตัดสินใจ และความตระหนักต่อหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเอง โดยผู้บริหารโรงเรียนควรมีการพัฒนาภาวะผู้นำแบบกระจายความเป็นผู้นำเพื่อให้บุคลากรครูทุกคนได้เห็นถึงความสำคัญของการบริหารโรงเรียน ภาวะผู้นำแบบกระจายความเป็นผู้นำเป็นสิ่งที่ผู้บริหารต้องมี ในยุคสมัยนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาความ ต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำแบบกระจายความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำแบบกระจายความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำแบบกระจายอำนาจของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานทางวิชาการของ Elmore (2000), Gronn (2002), Spillane (2006), Harris (2014), ศุภกานต์ ประเสริฐรัตน์(2555)แล้วนำมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดภาวะภาวะผู้นำแบบกระจายความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) วิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายร่วม 2) การประสานงานและความร่วมมือ 3) กระบวนการตัดสินใจ และ 4) ความรับผิดชอบและความตระหนักรู้ต่อหน้าที่ ดังแสดงในภาพ 1

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยมีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 138 โรงเรียน

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 78 โรงเรียน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยมีผู้บริหารโรงเรียนละ 1 คน และครูโรงเรียนละ 2 คน เป็นผู้ให้ข้อมูล รวมทั้งสิ้น 234 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (checklist) จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด และระยะเวลาการปฏิบัติงานในโรงเรียน

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำแบบกระจายความเป็นผู้นำและแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำแบบกระจายความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 27 แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายร่วม จำนวน 7 ข้อ ด้านการประสานงานและความร่วมมือ จำนวน 8 ข้อ ด้านกระบวนการตัดสินใจ จำนวน 6 ข้อ และ ด้านความรับผิดชอบและความตระหนักรู้ต่อหน้าที่ จำนวน 6 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามผ่านช่องรับ-ส่งเอกสารจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ถึงโรงเรียนในสังกัด จำนวน 78 โรงเรียน โดยจัดส่งแบบสอบถามโรงเรียนละ 3 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียน 1 ฉบับ และแบบสอบถามสำหรับครูผู้สอน จำนวน 2 ฉบับ รวมทั้งสิ้น 234 ฉบับ
2. ผู้วิจัยติดตามตรวจสอบการส่งแบบสอบถามกลับคืนจากช่องรับ-ส่งเอกสารที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยได้แบบสอบถามกลับคืนจำนวน 69 โรงเรียน โรงเรียนละ 3 ฉบับ รวม 207 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.46

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำแบบกระจายความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
2. วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำแบบกระจายความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ด้วยสูตรการคำนวณค่าดัชนีความสำคัญของลำดับความต้องการจำเป็น หรือ Modified Priority Needs Index: PNI Modified (สุวิมล ว่องวาณิช, 2558)

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำแบบกระจายความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายร่วม 2) การประสานงานและความร่วมมือ 3) กระบวนการตัดสินใจ และ 4) ความรับผิดชอบและความตระหนักรู้ต่อหน้าที่ โดยมีรายละเอียดปรากฏผลดังตาราง 1

ตาราง 1

ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็น และอันดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำแบบกระจายความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 1

ข้อ	ภาวะผู้นำแบบกระจาย ความเป็นผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น
		M	SD	ระดับ	M	SD	ระดับ		
1	วิสัยทัศน์พันธกิจและ เป้าหมายร่วม	3.88	0.82	มาก	4.71	0.45	มากที่สุด	0.21	1
2	การประสานงานและความ ร่วมมือ	3.98	0.82	มาก	4.80	0.38	มากที่สุด	0.20	2
3	กระบวนการตัดสินใจ	3.95	0.76	มาก	4.77	0.42	มากที่สุด	0.20	2
4	ความรับผิดชอบและความ ตระหนักต่อหน้าที่	4.08	0.80	มาก	4.81	0.38	มากที่สุด	0.17	3
	เฉลี่ยรวม	3.97	0.80	มาก	4.77	0.40	มากที่สุด	0.20	

จากตาราง 1 สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำแบบกระจายความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 3.97, SD = 0.80$) โดยด้านความรับผิดชอบและความตระหนักต่อหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($M = 4.08, SD = 0.80$) รองลงมาคือ ด้านการประสานงานและความร่วมมือ ($M = 3.98, SD = 0.82$) ด้านกระบวนการตัดสินใจ ($M = 3.95, SD = 0.76$) และด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($M = 3.88, SD = 0.82$)

ในส่วนของสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำแบบกระจายความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.77, SD = 0.40$) โดยด้านความรับผิดชอบและความตระหนักต่อหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($M = 4.81, SD = 0.38$) รองลงมาคือด้าน การประสานงานและความร่วมมือ ($M = 4.80, SD = 0.38$) ด้านกระบวนการตัดสินใจ ($M = 4.77, SD = 0.42$) และด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($M = 4.71, SD = 0.45$)

สำหรับค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำแบบกระจายความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ในภาพรวมคือ 0.20 ($PNI_{modified} = 0.20$) ด้านที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงที่สุด คือ ด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายร่วม ($PNI_{modified} = 0.21$) รองลงมาคือ ด้านกระบวนการตัดสินใจ ($PNI_{modified} = 0.20$) ด้านการประสานงานและความร่วมมือ ($PNI_{modified} = 0.20$) -และด้านความรับผิดชอบและความตระหนักต่อหน้าที่ ($PNI_{modified} = 0.17$) ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำแบบกระจายความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 พบว่า สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำแบบกระจายความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 3.97$) อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนในสังกัด สพ.สพ.1 เป็นผู้บริหารที่ได้รับการพัฒนาจากหน่วยงานต้นสังกัดมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงาน ผลการวิจัยของ ศุภกานต์ ประเสริฐรัตน์ (2555) เรื่อง โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำแบบกระจายอำนาจของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีพฤติกรรม แสดงออกถึงภาวะผู้นำแบบกระจายในระดับมาก ทุกด้าน ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารโรงเรียนในระดับประถมศึกษาต้องเป็นแบบอย่างที่ดี รวมถึงเป็นผู้นำในการบริหารโรงเรียน การจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมโครงการต่าง ๆ เพื่อให้บุคลากรครูและนักเรียนดำเนินตามพฤติกรรมที่เหมาะสมและควรจะเป็นในการทำงานและการดำรงชีวิตในสังคมโดยมี ประสิทธิภาพ และมีการพัฒนาตลอดเวลา เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21

2. จากผลการวิจัยพบว่าสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำแบบกระจายความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.77$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กซึ่งมีการแข่งขันค่อนข้างมาก ดังนั้นจึงมีความประสงค์ต่อภาวะผู้นำแบบกระจายความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Camburn, Rowan, and Taylor (2003) ที่อธิบายว่าภาวะผู้นำแบบกระจายความเป็นผู้นำขึ้นอยู่กับขนาดของโรงเรียน โดยโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่มีบุคลากรที่เป็นทีมการทำงานจำนวนมากหลายทีม ภาวะผู้นำแบบกระจายความเป็นผู้นำถูกส่งผ่านไปได้มากเช่นกัน ภาวะผู้นำแบบกระจายความเป็นผู้นำด้านความรับผิดชอบและความตระหนักต่อหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดนั้น ชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญและเห็นถึงประโยชน์ของภาวะผู้นำแบบกระจายความเป็นผู้นำอันจะทำให้บุคลากรครูและผู้บริหารมีความรับผิดชอบและตระหนักต่อหน้าที่ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพได้

3. จากผลการวิจัยพบว่าความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำแบบกระจายความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ที่อยู่ในลำดับสูงที่สุด คือ ด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายร่วม ($PNI=0.213$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะภาวะผู้นำด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายร่วมเป็นคุณลักษณะและทักษะผู้นำขั้นสูงที่นำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย Silins and Mulford (2002) ที่กล่าวว่า องค์กรแห่งการเรียนรู้สมควรมีการสร้างวัฒนธรรมการดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกันอันจะก่อให้เกิดเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ผู้บริหารต้องมีการพัฒนาด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายร่วมเป็นอันดับแรก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารโรงเรียน ควรให้ความสำคัญในการมีวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายร่วม เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำแบบกระจายความเป็นผู้นำในด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ผู้บริหารโรงเรียนควรจะมีการสร้างความเข้าใจในวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียนให้บุคลากรครู

ในโรงเรียนได้มีความเข้าใจไปในทิศทางที่ตรงกัน เช่น การเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียน ปลูกฝังค่านิยมในการมีวิสัยทัศน์ร่วม เพื่อให้ การดำเนินงานของโรงเรียนไปในทิศทางเดียวกันผู้บริหารและบุคลากรครูร่วมกันพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนมีประสิทธิผลที่ดีตามเป้าหมาย

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ควรให้ความสำคัญในการพัฒนาภาวะผู้นำแบบกระจายความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน โดยผลการวิจัยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาดังนี้ ด้านวิสัยทัศน์พันธกิจและเป้าหมายร่วม ด้านกระบวนการตัดสินใจ ด้านการประสานงานและความร่วมมือ ด้านความรับผิดชอบและความตระหนักรู้ต่อหน้าที่ ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยและพัฒนาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำแบบกระจายความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1

2. ควรศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำแบบกระจายความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *การศึกษาที่มีคุณภาพเพื่อเด็กนักเรียนไทย*. สืบค้นจาก

http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=47677&Key=news_research

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 1. (2559). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.*

(2559 – 2562). สุพรรณบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1.

สุวิมล ว่องวานิช. (2558). *การวิจัยการประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศุภกานต์ ประเสริฐรัตน์. (2555) *โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำแบบกระจายอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

ภาษาอังกฤษ

Camburn, E., Rowan, B., & Taylor, J. (2003). Distributed leadership in schools: The case of elementary schools adopting comprehensive school reform models. *Educational Evaluation and Policy Analysis*, 25(4), 347-373. doi:10.3102/01623737025004347

DeMatthews, D. (2014). Principal and teacher collaboration: An exploration of distributed leadership in professional learning communities. *International Journal of Educational Leadership and Management*, 2(2), 176-206.

Elmore, R. (2002). *Building a new structure for school leadership*. Washington DC: The Albert Shanker Institute.

Gronn, P. (2002). Distributed Leadership as a unit of analysis. *Leadership Quarterly*, 13(4),

423-451. doi:[https://doi.org/10.1016/S1048-9843\(02\)00120-0](https://doi.org/10.1016/S1048-9843(02)00120-0).

Harris, A. (2014). *Distributed leadership matters perspectives, practicalities, and potential*. California: SAGE Company.

Leithwood, K., & Jantzi, D. (2006). Linking leadership to student learning: The contribution of leader efficacy. *Educational Administration Quarterly*, 44(4), 496-528.
doi:10.1177/0013161X08321501

Spillane, J. P. (2006). *Distributed leadership*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.

Silins, H. & Mulford, B. (2002). School as Learning Organizations: The Case for System, Teacher and Student Learning. *Journal of Educational Administration*. 40(5). 425 – 446.